

I. Analiza tekstu

U podstaw [opisu człowieka w starożytnym Egipcie] leżała myśl, że człowiek znaczy więcej niż tylko ciało, jest on jednością ciała i duszy. Życie ludzkie powstaje wtedy, gdy Ptah - bóg Stwórca - umieści obydwa te elementy w łonie matki. Konsekwencją takiego sposobu myślenia była wiara, że śmierć jest odwróceniem tego aktu twórczego. Jest chwila, w której oddzielają się od siebie śmiertelne ciało i nieśmiertelna dusza. A dokładniej: nieśmiertelne dusze, ponieważ według wierzeń egipskich człowiek posiadał nie jedną, ale kilka dusz. W kulcie zmarłych trzy z nich odgrywały ważną rolę: dusza *ka*, dusza *ba* i dusza *ach*. Egipcjanin wyobrażał sobie duszę *ka* jako bezcielesny sobowtór ciała. Była nosicielką siły życia i woli dążenia do dobra. Pomimo że *ka* była istotą niematerialną, musiała jeść i pić, gdyż w przeciwnym wypadku słabła i cierpiała głód. Dlatego należała jej się specjalna troska ze strony żyjących. Na podobiznach duszę *ka* symbolizowały dwie wzniesione ponad głowę ręce.

Natomiast dusza *ba* nie była ucieleśnieniem żadnych ogólnych właściwości, lecz tylko zbiorem cech charakterystycznych każdego człowieka, ale nie podlegających zmianom. Typowa dla duszy *ba* była zarówno umiejętność przybierania wszystkich możliwych postaci, jak i jej niezwykła ruchliwość. Wędrowała po ziemi i niebie najczęściej w postaci ptaka; a później jako ptak z głową zmarłego. Dzięki duszy *ba* zmarły miał kontakt z otoczeniem. Została jeszcze dusza *ach*. Uosabiała ona bliskie związki człowieka z „życiem po drugiej stronie”. Po śmierci osoby, w której ciele mieszkała, dostawała się do nieba, skąd zazdrośnie strzegła grobu i dobrej sławy zmarłego. Była to potężna siła, która wracała jako duch zemsty i nie oszczędzała nikogo, kto ważył się naruszyć spokój zmarłego.

W. Tarnowski, *Mumie*. Atlas, Wrocław 1991, s.23-24.

1. Według starożytnych Egipcjan ludzie rodzą się na skutek:

☐ a) połączenia trzech dusz	☒ b) złączenia duszy z ciałem
☐ c) obdarzenia duszy nieśmiertelnością	☐ d) kontaktu duszy z otoczeniem

2. Narodzenie człowieka zależy od:

☐ a) niego samego	☐ b) duszy <i>ka</i>
☒ c) boga Ptah	☐ d) woli duchów

3. Dusza *ka* wymagała opieki, ponieważ:

☐ a) od niej zależało życie człowieka	☐ b) była najważniejsza spośród wszystkich dusz
☐ c) była istotą nieśmiertelną	☒ d) miała ludzką, słabą naturę

4. Dusza *ba* zapewniała zmarłemu:

☒ a) kontakt z żywymi	☐ b) władzę nad żywymi
☐ c) wieczny spokój	☐ d) szczęśliwy byt w zaświatach

5. Kult zmarłych dusz odzwierciedlał się w:

☐ a) wędrówce dusz	☒ b) tworzeniu podobizny duszy
☐ c) oddzieleniu duszy od ciała	☐ d) wierzeniach w różne bóstwa

6. Śmierć człowieka następowała na skutek:

☐ a) śmierci duszy	☐ b) zerwania związków człowieka z otoczeniem
☒ c) oddzielenia ciała od dusz	☐ d) pozbawienia dusz ich siły

7. Duszę *ba* ukazywano w postaci ptaka, gdyż:

☐ a) była niezależna	☐ b) była nieśmiertelna
☐ c) była krucha i wiotka	☒ d) wznosiła się ku niebu

II. Nauka o języku, ortografia, sprawność językowa

8. Czasownik w formie nieosobowej jest zawarty w zdaniu:

☒ a) Zatrzymano się w połowie drogi.	☐ b) Droga była trudna.
☐ c) Po drodze sunął wóz.	☐ d) Niech nikt nie pyta o drogę!

9. Imiesłowem przymiotnikowym jest wyraz:

☐ a) liczyć	☐ b) rozbito
☐ c) potrzebny	☒ d) przyjęty

10. Wyrazem nieodmiennym jest:

☒ a) imiesłów przysłówkowy uprzedni	☐ b) imiesłów przymiotnikowy bierny
☐ c) imiesłów przymiotnikowy czynny	☐ d) zaimek przymiotny

11. Błędnie jest zbudowane zdanie:

- a) Zobaczywszy pociąg zatrzymał się. b) Zrywając kwiaty, śpiewała piosenkę.
 c) Idąc na egzamin, serce mocno mu biło. d) Poczekawszy chwilę, ruszył dalej.

12. Niewłaściwą formę ma zaimek w zdaniu:

- a) Weź tą kredkę. b) Ciebie nie pytam. c) Uchyl to okno. d) Powiem ci o tym.

13. Zdaniem bezpodmiotowym jest wypowiedzenie:

- a) Były tam tylko jakieś rupiecie. b) Cały dzień zmarnowałem.
 c) Od rana bez przerwy padało. d) Zabrakło mi pieniędzy na rower.

14. Orzeczenie imienne jest zawarte w zdaniu:

- a) On był tam wczoraj. b) Ona została na kolacji.
 c) Staliśmy nad rzeką przez godzinę. d) Zostaliśmy poproszeni o radę.

15. Przydawki nie ma w zdaniu:

- a) Jestem tu już trzy godziny. b) Ona jest wspaniała.
 c) Miała suknię w groszki. d) Przeczytaj tamtą książkę.

16. Wyrazem potocznym jest słowo:

- a) ladaco b) krzesiwo c) łepetyna d) zawsze

17. Synonimem wyrazu *sakiewka* jest:

- a) wstążka b) sakwa
 c) portfel d) strumyk

III. Literatura

18. Tęsknotę za ojczyzną wyraża utwór:

- a) J. Iwaszkiewicza pt. „Ikar” b) S. Żeromskiego pt. „Syzyfowe prace”
 c) Cz. Miłosza pt. „Który skrzywdziłeś” d) C. Norwida „Moja piosnka (II)”

19. W *Inwokacji* „Pana Tadeusza” jest zawarta apostrofa do:

- a) poezji b) Boga
 c) Matki Boskiej d) matki poety

20. Stolnik zapraszał Jacka Soplicę do swego zamku, ponieważ:

- a) chciał oddać mu córkę za żonę b) liczył na jego wsparcie podczas sejmików
 c) cenił jego poczucie humoru i talenty przywódcze d) prowadził z nim interesy finansowe

21. Ksiądz Robak zdradził swą prawdziwą naturę, gdy:

- a) zabił niedźwiedzia b) udzielił rozgrzeszenia
 c) przyjął zaproszenie na wesele d) zainteresował się posiadłością Horeszków

22. Aby uzyskać zainteresowanie bywalców karczmy rozmowami o ojczyźnie, Ksiądz Robak odwoływał się do:

- a) swego autorytetu b) swej szabli
 c) swej tabakierki d) rodzinnych koneksji

23. W wierszu J. Słowackiego pt. „Smutno mi, Boże” tęsknotę poety za ojczyzną wzmaga:

- a) list od ukochanej b) widok bocianów
 c) melodia mazurka Dąbrowskiego d) powiew wiatru z północy

24. Charakterystyczną cechą hymnu jako gatunku lirycznego jest:

- a) smutek b) patos
 c) ironia d) melodyjność

25. Tematykę patriotyczną zawiera utwór:

- a) A. Mickiewicza „Niepewność” b) J. Twardowskiego „Sprawiedliwość”
 c) W. Szyborskiej „Nic dwa razy” d) J. Słowackiego „Testament mój”

26. Cechą liryki jako rodzaju literackiego jest:

- a) opis zdarzeń przez narratora b) rozbudowanie fabuły
 c) ukazanie przeżyć i wrażeń postaci d) podział utworu na sceny